

Jarosław Filip Czub

Instytut Europeistyki, WDiNP, Uniwersytet Warszawski

Fundusze Unii Europejskiej w ramach nowej perspektywy europejskiej polityki spójności 2014–2020

Elementarnym źródłem umożliwiającym finansowanie przedsięwzięć rozwojowych z budżetu Unii Europejskiej jest europejska polityka spójności (EPS). Należy podkreślić, że po wprowadzeniu reformy Delorsa udział tej polityki w wydatkach budżetowych Unii Europejskiej (wcześniej Wspólnoty Europejskiej) zwiększył się z około 5% do ponad 30% (*Kurs na Innowacje*, s. 53–63). Należy postawić w tym miejscu pytanie: czy również polityka spójności w perspektywie 2014–2020 odegra kluczową rolę w rozwoju Polski w nadchodzących latach? Odpowiedź jest jedna: TAK, choć uzależnione jest to od wielu czynników zaprezentowanych w artykule takich jak:

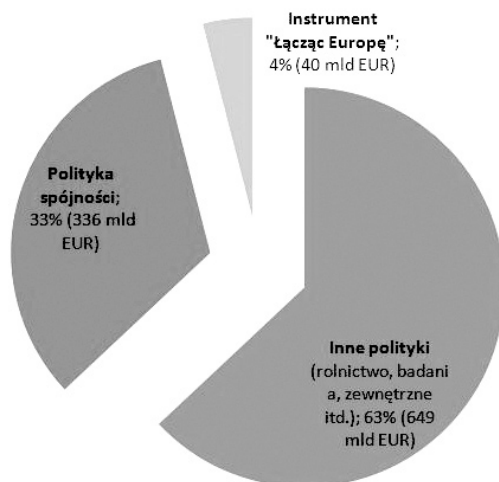
- propozycje rozwiązań legislacyjnych aktów wykonawczych;
- skuteczności podejmowanych działań i obsługi ze strony administracji rządowej;
- procedur przetargowych;
- ustawy o zamówieniach publicznych;
- i innych.

W zależności od tego, jak uda się Polsce przezwyciężyć między innymi powyższe trudności, tym więcej nasz region skorzysta na wykorzystaniu środków płynących z funduszy pochodzących w ramach polityki spójności 2014–2020. Uwzględniając powyższe stwierdzenie w niniejszym artykule autor postara się poddać analizie fundusze i politykę spójności 2014–2020 w wymiarze normatywnym.

Propozycje dotyczące wieloletnich ram finansowych na lata 2014–2020 ogłoszone przez Komisję Europejską w czerwcu 2011 r. zaprezentowano na wykresie nr 1.

Wykres nr 1.

Budżet na lata Unii Europejskiej 2014–2020

Źródło: opracowanie własne na podstawie *Polityka spójności 2014–2020...*, http://ec.europa.eu/regional_policy/what/future/proposals_2014_2020_pl.cfm

Obszar działalności europejskiej polityki spójności Unii Europejskiej (UE) jest definiowany przy pomocy trzech synonimicznych pojęć, które, w większości przypadków, traktowane są niemalże równorzędnie. Do wspomnianej siatki pojęciowej zaliczyć można następujące:

1. **polityka strukturalna**, która pojawiła się wraz z traktatem rzymskim oraz tworzeniem się Wspólnot Europejskich w 1957 r. Funkcjonuje jako najstarsze pojęcie pod względem terminologicznym, którego celem jest wspieranie zmian strukturalnych;
2. **polityka regionalna**, której elementarnym zadaniem jest rozwój poszczególnych regionów, ponadto są przesłanki wyboru obszarów problemowych oraz znaczna część środków jest zarządzana na poziomie regionalnym;
3. **polityka spójności** (europejska polityka spójności – EPS), której podstawowym celem jest zmniejszenie zróżnicowań w ramach systemu terytorialnego.

W latach 2007–2013 Polska stała się największym beneficjentem w historii Unii Europejskiej wykorzystującym środki pochodzące z funduszy strukturalnych. Taka pozycja sytuuje Polskę jako podmiot o największej skuteczności i efektywności w zakresie polityki spójności. Od wspomnianej efektywności i możliwości wykorzystania

przez Polskę funduszy z perspektywy 2014–2020 zależy przyszłość rozwoju państwa oraz przyszłość rozwoju europejskiej polityki spójności w ramach UE, która jest istotna z punktu widzenia interesu Polski. Należy podkreślić, że w przypadku nowej perspektywy 2014–2020 po raz pierwszy Polska ma możliwość aktywnego partycypowania w procesie reformowania polityki.

Dyskusja nad ramami określającymi politykę spójności po 2013 r. rozpoczęła się od opublikowania IV Raportu kohezyjnego w maju 2007 r. Oficjalny początek debaty nad polityką spójności 2014–2020 odbył się podczas IV Forum Kohezyjnego we wrześniu 2007 r., Do najważniejszych aktorów partycypujących w tym przedsięwzięciu zalicza się: państwa członkowskie, regiony, przedstawiciele Dyrekcji Generalnej ds. Polityki Regionalnej, Komisji Europejskiej (KE), Ekonomicznego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego (EKES), Komitetu Regionów (KR), Parlamentu Europejskiego (PE), czy organizacji pozarządowych. Oficjalny kierunek modernizacji odbywał się w formie publicznych konsultacji Komisji Europejskiej. Paralelnie odbywały się (odbywają nadal, ze względu na fakt, iż nie zakończył się proces finalizujący perspektywę europejskiej polityki spójności 2014–2020) nieoficjalne spotkania poszczególnych ministrów ds. rozwoju regionalnego, grup roboczych i eksperckich inicjowane przez Komisję Europejską lub prezydencję Rady Unii Europejskiej.

W ramach IV Raportu kohezyjnego po raz pierwszy został zobrazowany opis sytuacji społeczno-gospodarczej i terytorialnej w wymiarze rozszerzonej Unii oraz 268 regionów wchodzących w jej skład. W dokumencie tym została zawarta wnikliwa analiza pozycji regionów, zilustrowana za pomocą produktu krajowego brutto (PKB), produktywności a także zatrudnieniem. Ponadto raport wyznaczył zarys wytycznych, które państwa członkowskie i regiony będą musiały wdrożyć i przewyciężyć w nadchodzących latach. Raport stał się tym samym znakomitą bazą do rozpoczęcia opracowania perspektywy polityki spójności w latach 2014–2020.

Wraz z zainicjowaniem przez Traktat z Lizbony z 2009 r. nowego terytorialnego wymiaru spójności (współ z wymiarem społeczno-gospodarczym), 6 października 2008 r. KE przyjęła Zieloną Księgę w sprawie spójności terytorialnej (*Komunikat Komisji..., COM(2008) 616 wersja ostateczna*)¹. Dokument ten stał się elementem inicja-

¹ Podstawowym elementem dyskusji było pytanie o spójność terytorialną, w tym o jej definicję (do momentu zainicjowania procesu konsultacyjnego ta definicja nie była klarowna i oczywista). Uczestnicy procesu konsultacyjnego opowiadali się za transparentną i klarowną definicją, podczas gdy inni podkreślali, że takie podejście byłoby sprzeczne z różnorodnością Europy we wszystkich jej wymiarach. Finalnie ustalono podstawowe zasady i kluczowe elementy spójności. Wedle postanowień, spójność terytorialna wiąże się z: zapewnieniem harmonijnego rozwoju róż-

tywy mającej na celu przeprowadzenie szerokich konsultacji z grupami interesu, w tym przedstawicielami społeczeństwa obywatelskiego, stowarzyszeniami, organizacjami pozarządowymi oraz władzami regionalnymi i lokalnymi, a także innymi organizacjami. Ich dążeniem było osiągnięcie efektywniejszego, koincydencyjnego zrozumienia spójności terytorialnej oraz wynikających z niej konsekwencji dla rozwoju w przyszłości polityki regionalnej UE. Przedwstępne wyniki wspomnianych konsultacji znalazły odzwierciedlenie w przyjętym przez Komitet do Spraw Europejskich Rady Ministrów (KSE) w styczniu 2008 r. *Stanowisku Rządu Rzeczypospolitej Polskiej w sprawie przyszłości Polityki Spójności* oraz w *Stanowisku Rządu Rzeczypospolitej Polskiej do Zielonej Księgi ws. spójności terytorialnej* z lutego 2009 r.

Konkluzją negocjacji w sprawie polityki spójności 2014-2020 było zaprezentowanie dokumentu przez ówczesną komisarz ds. polityki regionalnej Danutę Hübner pt. *Reflection paper on future Cohesion Policy*, zaś poszczególni ministrowie ds. polityki regionalnej państw członkowskich UE przyjęli komunikat w sprawie polityki spójności na nieformalnym spotkaniu w Mariańskich Łaźniach w trakcie prezydencji Republiki Czeskiej. Został jednocześnie wydany raport: *An Agenda for a Reformed Cohesion Policy*, który został przygotowany na polecenie Dyrekcji Generalnej ds. Polityki Regionalnej KE pod przewodnictwem dyrektora generalnego włoskiego Ministerstwa Gospodarki i Finansów dr. Fabrizio Barca przez grupę *ad-hoc* w zakresie rozwoju regionalnego i polityki spójności UE. Głównym zadaniem, które zostało postawione przez KE autorom raportu było przygotowanie niezależnej recenzji efektywności polityki spójności oraz przedstawienie rekomendacji odnoszących się do jej formy po 2013 r. W raporcie politykę spójności poddano holistycznej analizie podkreślając zarazem jej paradygmat, cele, mechanizm realizacji, jak i przyszłe relacje polityki spójności z innymi politykami UE oraz jej budżetu czy dokumentów horyzontalnych i aktów normatywnych (rozporządzeń). W toku przy-

nich obszarów; umożliwieniem obywatelom wykorzystania w jak największym stopniu atutów tych obszarów; wykorzystaniem różnorodności jako atutu, który przyczynia się do zrównoważonego rozwoju całego terytorium Unii Europejskiej; dopełnieniem i wzmocnieniem spójności gospodarczej i społecznej. Celem spójności terytorialnej jest promowanie harmonijnego lub zrównoważonego rozwoju. Ma ona także wymiar solidarnościowy, gdyż zakłada zmniejszenie różnic terytorialnych oraz działania na rzecz równego dostępu do pojawiających się szans. W tym znaczeniu ekonomiczny cel mówiący o sprawnym funkcjonowaniu jednolitego rynku jest zgodny z obecnymi założeniami polityki spójności. Ponadto podczas debaty wypracowano konsensus dotyczący 6 poniższych kwestii: skoordynowanie polityk publicznych na różnych szczeblach, lepsza znajomość oddziaływania na szczeblu terytorialnym, udoskonalenie wielopoziomowego systemu zarządzania, potrzeba podejścia funkcjonalnego: zgoda na podział na regiony, przy jednoczesnym rozważeniu innych jednostek geograficznych, w zależności od sytuacji: np. dorzeczy, obszarów górskich, sieci miast, obszarów metropolitalnych, defaworyzowanych dzielnic – elastyczność, współpraca terytorialna jako niezaprzeczalny atut UE, wzbogacona baza danych.

gotowywania powyższego raportu zorganizowano kilka konwersatoriów, na które zaproszono ekspertów ze środowiska naukowego oraz urzędników z administracji publicznej (m.in. z Ministerstwa Rozwoju Regionalnego), włączonych w tworzenie oraz realizację tej polityki w poszczególnych państwach członkowskich UE.

30 lipca 2010 r. Komitet do Spraw Europejskich Rady Ministrów zaaprobował aktualizację przyjętego stanowiska Rządu RP ws. rozwoju polityki spójności w latach 2014–2020 (ze stycznia 2008 r.). Dokument ten zatytułowano *Polityka Spójności jako skuteczna, efektywna i terytorialnie zróżnicowana odpowiedź na wyzwania rozwojowe Unii Europejskiej*. Postulaty zaprezentowane w stanowisku Rządu ze stycznia 2008 r. rozwinięto i skonkretyzowano. Przedstawiono także całkiem innowacyjne rozwiązania dla unijnego wsparcia polityk strukturalnych w latach 2014–2020.

W listopadzie 2010 r. wydano V Raport kohezyjny (*Polityka spójności 2014-2020...*)². W raporcie przedstawiono mechanizm, dzięki któremu europejska polityka spójności w latach 2007–2013 miała wpływ na wzrost gospodarczy, poziom zamożności i zrównoważonego rozwoju w UE. Od listopada 2010 r. do stycznia 2011 r. odbywały się konsultacje społeczne mające na celu określenie polityki spójności w latach 2014–2020 oraz przygotowaniu wniosków ustawodawczych. Reprezentanci instytucji UE, państw członkowskich, regionów, partnerów społeczno-gospodarczych, organizacji pozarządowych i środowisk akademickich omawiali przyszłe kierunki rozwoju. Konsultacje społeczne trwały do dnia rozpoczęcia w Brukseli Piątego Forum Spójności.

Pierwsze oficjalne spotkanie ministrów odpowiedzialnych za politykę spójności odbyło się 16 grudnia 2011 r., w trakcie polskiej prezydencji w Radzie Unii Europejskiej. Jego nadrzędnym było zadaniem nadanie kierunku kolejnym negocjacjom na poziomie roboczym, podczas duńskiej prezydencji, której celem było sfinalizowanie ustaleń nad kształtem przyszłej polityki spójności 2014–2020, aby w czerwcu 2012 r. móc zaprezentować osiągnięte kompromisowe rozwiązania na spotkaniu Rady do Spraw Ogólnych. Podstawą do podjętych negocjacji był zaprezentowany przez Komisję Europejską 6 października 2011 r. pakiet legislacyjny dla polityki spójności 2014–2020. Tym samym Polska, sprawując prezydencję w Radzie Unii Europejskiej, miała możliwość rozpocząć formalny dialog w tym obszarze.

² W przyjętym w listopadzie 2010 r. piątym raporcie na temat spójności, przedstawiono pomysły na reformę polityki spójności, w tym: koncentrację zasobów na kilku priorytetach ściśle związanych ze strategią „Europa 2020”; zdefiniowanie jasnych i wymiernych celów; wzmocnienie ram regulacyjnych i instytucjonalnych; uwarunkowania i bodźce; wzmocnienie efektu dźwigni generowanego przez inwestycje; finansowanie przez sektor prywatny; uproszczenie zasad zarządzania; skupienie się na najuboższych państwach członkowskich i regionach.

**Wspólne ramy strategiczne dotyczące polityki spójności
Unii Europejskiej w latach 2014–2020 (Dokument Roboczy
Służb Komisji. Elementy wspólnych ram ..., s. 3)**

Jak podkreślono w dokumencie Komisji Europejskiej „Europa musi sprowadzić swoją gospodarkę z powrotem na ścieżkę trwałego wzrostu”. Takie podejście do zagadnienia wymaga konsolidacji polityki fiskalnej, reform strukturalnych i ekologicznego wzrostu gospodarczego stymulującego inwestycje.

Fundusz Spójności (FS), Europejski Fundusz Społeczny (EFS), Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego (EFRR), Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) oraz Europejski Fundusz Morski i Rybacki (EFMR) mają na celu osiągnięcie komplementarnych celów polityki spójności UE. Są jednym z ważniejszych źródeł inwestowania na poziomie unijnym, które mają wspierać państwa członkowskie w „przywróceniu i zwiększeniu wzrostu oraz w odnowie gospodarczej sprzyjającej zatrudnieniu przy jednoczesnym zapewnieniu trwałego rozwoju, które są zgodnie z celami strategii «Europa 2020»” (*Dokument Roboczy Służb Komisji. Elementy wspólnych ram...*, s. 3).

W Traktacie o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE) instrumentom tym przypisane są skonkretyzowane cele. Na ważną kwestię zwraca uwagę KE, która wskazuje, że poszczególne fundusze powinny być jak najefektywniej realizowane. Przyczyna takiego podejścia jest brak systematycznej koordynacji realizowanych funduszy. Ważnym także elementem byłoby, jak wskazuje KE, pełniejsze zintegrowanie ich z zarządzaniem konstruktywnym i gospodarczym UE. Istotne oraz korzystne z punktu widzenia efektywności, jak uważa Komisja Europejska, byłoby przyczynienie się funduszy unijnych do realizacji strategii „Europa 2020” „poprzez zaangażowanie krajowych, regionalnych i lokalnych zainteresowanych stron” (*Dokument Roboczy Służb Komisji. Elementy wspólnych ram ..., s. 3*).

Z tego względu Komisja Europejska przygotowała wniosek dotyczący rozporządzenia w sprawie zintegrowanych aktów prawnych dla wszystkich funduszy. Wspomniany wniosek ma w intencji ściślejszą koordynację funduszy w celu osiągnięcia następujących priorytetów:

- „koncentracji zasobów na celach strategii »Europa 2020« poprzez wykorzystanie wspólnego zestawu celów tematycznych, do realizacji których przyczynią się fundusze;
- uproszczenia poprzez bardziej spójne zasady planowania i realizacji;

- wzmocnionego nacisku na wyniki poprzez podstawę oceny wykonania i rezerwę na wykonanie;
- harmonizacji zasad kwalifikowalności i rozszerzenia uproszczonych opcji kosztów w celu zmniejszenia obciążenia administracyjnego dla beneficjentów i władz zarządzających” (*Dokument Roboczy Służb Komisji. Elementy wspólnych ram...*, s. 3).

Należy podkreślić, że we wniosku przewiduje się również przyjęcie umów o partnerstwie³, w których określone zostaną zobowiązania państw członkowskich (partnerów) na poziomie krajowym, regionalnym i lokalnym. Umowy stanowiąc będą odzwierciedlenie zakładanych celów strategii „Europa 2020” oraz krajowych programów reform. W umowach tych będzie podkreślone „zintegrowane podejście do rozwoju terytorialnego wspierane przez wszystkie fundusze objęte zakresem wspólnych ram strategicznych” (*Dokument Roboczy Służb Komisji. Elementy wspólnych ram ...*, s. 3).

Istotnym elementem, na który warto zwrócić uwagę, są Wspólne Ramy Strategiczne (WRS). Ich celem będzie zwiększenie spójności między zobowiązaniami politycznymi podjętymi w ramach strategii „Europa 2020” a inwestycjami regionalnymi. Powinny zachęcać one do integracji poprzez określenie, w jaki sposób fundusze mogą być ze sobą synergicznie powiązane.

Jak zostało już wspomniane, w czerwcu 2010 r. została przyjęta przez Radę Europejską zrewitalizowana strategia „Europa 2020”. Jej nadrzędnym celem jest próba stymulowania inteligentnego i trwałego wzrostu, który ma sprzyjać wykluczeniu społecznemu (*Dokument Roboczy Służb Komisji. Elementy wspólnych ram ...*, s. 4). W tejże strategii określono najważniejsze cele UE, między innymi w obszarze: badań i innowacji, zmian klimatu, energii, systemu edukacji, niwelowania ubóstwa do 2020 r. oraz kwestie związane z rozwojem polityki zatrudnienia. W ramach zintegrowanych wytycznych tejże strategii (w tym także siedmiu inicjatywach przewodnich) określono i uszczegółowiono kierunki mające na celu stymulowanie wzrostu gospodarczego i tworzenie nowych miejsc pracy (takich jak: „Europejska agenda cyfrowa”, „Unia innowacji”, „Mobilna młodzież”, „Europa

³ Umowa Partnerstwa jest dokumentem określającym kierunki interwencji w latach 2014–2020 trzech polityk unijnych w Polsce – polityki spójności, wspólnej polityki rolnej, wspólnej polityki rybołówstwa. Dokument powstał na bazie Założeń Umowy Partnerstwa 2014-2020 przyjętych przez Radę Ministrów w dniu 15 stycznia 2013 r. Przygotowując dokument wzięto pod uwagę zapisy unijnych i krajowych dokumentów strategicznych, dotychczasowe doświadczenia związane z wdrażaniem perspektywy 2004-2006 oraz 2007–2013.

efektywnie korzystająca z zasobów”, „Polityka przemysłowa w erze globalizacji”, „Program na rzecz nowych umiejętności i zatrudnienia” oraz „Europejski program walki z ubóstwem”). Jednakże należy podkreślić, że w celu maksymalizowania udziału funduszy w ramach WRS, powinno się wdrażać wspomnianą strategię na poziomie krajowym oraz lokalnym. Uwzględniając powyższe stwierdzenie głównym elementem strategii „Europa 2020” „pozostanie spójność gospodarcza, społeczna i terytorialna przy zmobilizowaniu i skoncentrowaniu całej energii i potencjału w celu realizacji priorytetów strategii” (*Dokument Roboczy Służb Komisji. Elementy wspólnych ram ...*, s. 5).

Ponadto w ramach wniosku dotyczącego rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów określono jedenaście celów tematycznych. Są to:

1. wspieranie badań naukowych, rozwoju technologicznego i innowacji;
2. zwiększanie dostępności, stopnia wykorzystania i jakości technologii informacyjno-komunikacyjnych;
3. podnoszenie konkurencyjności małych i średnich przedsiębiorstw, sektora rolnego (EFRROW) oraz sektora rybołówstwa i akwakultury (EFMR);
4. wspieranie przechodzenia na gospodarkę niskoemisyjną we wszystkich sektorach;
5. propagowanie przystosowywania się do zmian klimatu, zapobiegania zagrożeniom i zarządzania ryzykiem;
6. ochrona środowiska naturalnego i wspieranie efektywności wykorzystywania zasobów;
7. promowanie zrównoważonego transportu i usuwanie niedoborów przepustowości w działaniu najważniejszych infrastruktur sieciowych;
8. wspieranie zatrudnienia i mobilności pracowników;
9. wspieranie włączenia społecznego i walka z ubóstwem;
10. inwestowanie w edukację, umiejętności i uczenie się przez całe życie;
11. zwiększanie potencjału instytucjonalnego i zapewnienie efektywnej administracji publicznej (*Programowanie perspektywy finansowej 2014–2020...*, s. 44–82).

Osiągnięcie zakładanych celów może odbywać się przy pomocy funduszy i programów scharakteryzowanych w tabeli nr 1.

Tabela nr 1.
Charakterystyka i cele funduszy europejskich

Fundusz	Opis i cel funduszu
EFRR	Obejmuje wkład do wszystkich celów tematycznych, koncentrować się będzie na inwestycjach związanych z otoczeniem, w którym działają przedsiębiorstwa (infrastruktura, usługi i wsparcie dla przedsiębiorstw, innowacje, technologie informacyjno-komunikacyjne oraz badania) i związanych ze świadczeniem usług dla obywateli w niektórych dziedzinach: energia, usługi internetowe, edukacja, infrastruktura opieki zdrowotnej i socjalnej oraz infrastruktura badawcza, dostępność, jakość środowiska naturalnego.
Fundusz Spójności	Koncentrować się będzie na poprawie środowiska naturalnego, zrównoważonym rozwoju i transeuropejskiej sieci transportowej.
EFS	Będzie programowany w ramach czterech celów tematycznych: zatrudnienia i mobilności zawodowej; kształcenia, umiejętności i uczenia się przez całe życie; wspierania włączenia społecznego i zwalczanie ubóstwa, a także tworzenia potencjału administracyjnego. Działania wspierane z EFS będą także przyczyniać się do realizacji innych celów tematycznych.
EFRRROW	Sześć priorytetów będzie dotyczyć inteligentnego, trwałego wzrostu gospodarczego sprzyjającego włączeniu społecznemu w sektorze rolnym, żywnościowym i leśnym oraz generalnie na obszarach wiejskich. Obejmują one transfer wiedzy i innowacje, konkurencyjność rolnictwa, zarządzanie zasobami naturalnymi i działania w dziedzinie klimatu oraz rozwój obszarów wiejskich sprzyjający włączeniu społecznemu.
EFMR	Zgodnie z reformą wspólnej polityki rybołówstwa, będą koncentrowały się na rentowności i konkurencyjności rybołówstwa i akwakultury, przy jednoczesnym wsparciu ich zrównoważenia środowiskowego. EFMR będzie wspierał spójność społeczną oraz tworzenie miejsc pracy w społecznościach zależnych od rybołówstwa, w szczególności poprzez dywersyfikację w kierunku innych sektorów morskich, a także działania w obszarze zintegrowanej polityki morskiej.

Zestawienie własne, źródło: *Dokument Roboczy Służb Komisji. Elementy wspólnych ram...*, s. 5.

Fundusze w ramach WSR odgrywają istotną rolę w ramach poszczególnych państw UE. Jednym z kluczowych celów jest doprowadzenie do niezbędnych zmian strukturalnych i niwelowania dysproporcji rozwojowych pomiędzy poszczególnymi regionami uwzględniając realizację priorytetowych celów strategii „Europa 2020”. Komisja Europejska w szczególności podkreśliła w 2012 r. w rocznej analizie wzrostu gospodarczego (*Dokument Roboczy Służb Komisji. Elementy wspólnych ram...*, s. 5), że państwa członkowskie powinny zwrócić szczególną uwagę na priorytetowe traktowanie wydatków w obszarach sprzyjających wzrostowi, takich jak: wydatki na kształcenie, badania, innowacje i energię oraz zapewnić efektywność tych wydatków. Jak akcentuje KE, należy zwrócić szczególną uwagę na zachowanie lub zwiększenie zasięgu i skuteczności służb zatrudnienia i aktywnej polityki rynku pracy.

Propozycje dotyczące polityki spójności Unii Europejskiej w latach 2014–2020 (*Polityka spójności UE na lata 2014–2020...*)

W zaprezentowanej propozycji ram finansowych na lata 2014–2020 (przedstawionej w czerwcu 2011 r.) Komisja Europejska stwierdziła, że:

- polityka spójności i rozwoju obszarów wiejskich oraz polityka morska i rybołówstwa powinny pozostać zasadniczymi elementami pakietu finansowego na lata 2014–2020 z uwagi na pierwszorzędą rolę, jaką odgrywają one w realizacji celów strategii „Europa 2020”;
- finansowanie w ramach polityki strukturalnej powinno być ukierunkowane na mniejszą liczbę priorytetów ściśle powiązanych ze strategią „Europa 2020”, na wyniki, monitorowanie postępów w osiąganiu celów i uproszczenie systemu realizacji.

W październiku 2011 roku Komisja Europejska wystąpiła z projektem rozporządzenia obejmującego wszystkie instrumenty finansowe polityki strukturalnej UE. W pierwszej części projektu przedstawiono wspólne zasady regulujące funkcjonowanie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego (EFMR). Zwiększona również zostanie spójność między tymi instrumentami, co ma prowadzić do uzyskania efektu lepszej synergii. W drugiej części projektu zaprezentowano wspólne zasady normujące funkcjonowanie trzech priorytetowych funduszy realizujących

cele polityki spójności 2014–2020: Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR), Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS) i Funduszu Spójności (FS). Należy podkreślić, że podejmowane działania prowadzone w ramach polityki strukturalnej przyniosą korzyści wszystkim krajom i regionom UE. Kwota wsparcia będzie zależeć od poziomu rozwoju gospodarczego danego regionu (PKB *per capita*). Unia Europejska koncentruje się w szczególności na stworzeniu efektywnej polityki spójności 2014–2020 ze względu na to, że jednym z jej strategicznych założeń jest przede wszystkim: osiągnięcie założeń strategii „Europa 2020”. Programy strukturalne przedstawiają priorytety ustalone na szczeblu UE na ukierunkowane projekty realizowane w poszczególnych krajach i regionach UE. Osiągnięcie wyznaczonych celów wymaga zaangażowania ze strony wszystkich szczebli administracyjnych w poszczególnych państwach członkowskich. Polityka spójności ma na celu udostępniać podstawowe dobra publiczne UE, dzięki którym państwa i regiony UE mogą przeznaczyć swoje zasoby na poprawę spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej oraz na realizację założeń strategii „Europa 2020”. Polityka spójności wzmacnia powiązania między regionami wysoko a słabiej rozwiniętymi.

Propozycje dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego

Pomiędzy państwami członkowskimi Unii Europejskiej występują znaczne różnice uwzględniające poziom rozwoju gospodarczego (PKB *per capita*), wydajności oraz poziomu zatrudnienia. Celem UE jest dążenie do niwelowania tych rozbieżności.

Jednym z kluczowych instrumentów finansowania w tym zakresie jest Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego (EFRR). Jego nadrzędnym celem jest korygowanie oraz niwelowanie dysproporcji pomiędzy regionami UE. Zadania te będą realizowane poprzez wspieranie rozwoju oraz dostosowywanie strukturalne gospodarek regionalnych, w szczególności dokonujących transformacji postindustrialnych obszarów przemysłowych, a także tych regionów, które są znacznie słabiej rozwinięte. EFRR stanowi część europejskiej polityki spójności, która pozostaje jednym z elementarnych narzędzi uwzględniających ramy finansowe UE w latach 2014–2020. Unia Europejska przeznaczy znaczne środki finansowe na zadania realizujące politykę spójności. Proponowane rozporządzenie dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego na lata 2014–2020 określa obszar wsparcia oraz nadrzędne cele inwestycyjne w stosunku

do programów rozwoju regionalnego. Należy podkreślić, że środki nie mają charakteru ukierunkowanego, lecz dedykowane są dla wszystkich regionów UE.

Wspomniane wytyczne UE dotyczące strategii „Europa 2020”, mogą zostać osiągnięte, w przypadku uwzględnienia ich w celach krajowych, regionalnych czy określonych programach operacyjnych. Środki pochodzące z EFRR mają na celu: zwiększanie efektywności energetycznej, wspieranie innowacji w zakresie nowych technologii oraz dotowanie małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP) czy szerzenia i upowszechnienia odnawialnych źródeł energii. W ramach EFRR wspierany będzie również rozwój miast i obszarów miejskich.

Propozycje dotyczące Funduszu Spójności

Istotną rolę w kontekście niwelowania wspomnianych różnic ma do odegrania Fundusz Spójności (FS). Ma on na celu wspierać integrację krajów o słabiej rozwiniętej gospodarce na wewnętrznym rynku UE. Działania takie mają być realizowane poprzez finansowanie kluczowych inwestycji w sieci transportowe oraz inicjatyw mających zapewnić przestrzeganie norm ochrony środowiska.

Obecnie środki FS udostępniane są państwu członkowskiemu, których dochód narodowy brutto (DNB) na jednego mieszkańca nie przekracza 90% średniej unijnej. Do wspomnianej grupy zalicza się w głównej mierze nowe państwa członkowskie, które przystąpiły do UE w 2004, 2007 czy 2013 r. (Chorwacja). Dla państw członkowskich, które kwalifikowały się do uzyskania wsparcia w perspektywie 2007–2013 (nastąpił wśród nich wzrost DNB), przewidziano okres przejściowy. Środki Funduszu Spójności są dedykowane na finansowanie dużych projektów w dziedzinie infrastruktury, wpisujących się w krajowe programy rozwoju transportu i ochrony środowiska.

Zakres Funduszu Spójności nadal obejmować będzie następujące obszary:

- inwestycje mające na celu zapewnienie zgodności z normami ochrony środowiska;
- projekty dotyczące energii, uwzględniające ukierunkowane na zrównoważone wykorzystywanie surowców naturalnych (np. inwestycje w odnawialne źródła energii – OZE i efektywność energetyczną czy kogenerację energetyczną);
- inwestycje w transeuropejskie sieci transportowe (transport miejski czy systemy niwelowanie emisji dwutlenku węgla do atmosfery).

Ważnym elementem, na który warto zwrócić uwagę jest fakt, że pierwszy raz w historii część budżetu FS zostanie wykorzystana do wsparcia nowego instrumentu „Łą-

cząc Europę” – którego celem jest utworzenie konkurencyjnego i zrównoważonego systemu transportowego w Europie.

Propozycje dotyczące Europejskiego Funduszu Społecznego

Obecnie w UE prawie 23 miliony osób to osoby bezrobotne, a 113 milionów osób narażonych na ryzyko wykluczenia społecznego żyje poniżej granicy ubóstwa. Kwestie socjalne oraz związane z zatrudnieniem mają dla Europejczyków pierwszorzędne znaczenie. Aby zapewnić ludziom pracę i pomóc im wydobyć się z biedy, Unia Europejska musi rozwiązać problem braku kwalifikacji, niskiej mobilności zawodowej, niedociągnięć systemów edukacji oraz nieodpowiedniej polityki zatrudnienia. UE musi przede wszystkim zareagować w efektywny sposób na kryzys finansowy i gospodarczy uwzględniając zmiany demograficzne i tendencje w zakresie migracji oraz dostosować się do postępów w technice. Jest to niezbędne do zapewnienia spójności społecznej i konkurencyjności.

Dzięki proponowanemu rozporządzeniu Europejski Fundusz Społeczny (EFS) będzie mógł w latach 2014–2020 oferować lepsze możliwości w zakresie zatrudnienia, edukacji i szkoleń oraz zwalczania wykluczenia społecznego i ubóstwa. Z tego programu będą mogły skorzystać następujące podmioty:

- bezrobotni, zwłaszcza osoby młode i pozostające na bezrobociu od dłuższego czasu;
- kobiety powracające na rynek pracy oraz grupy mniej uprzywilejowane, które będą miały więcej możliwości w zakresie szkoleń, będą też mogły łatwiej uzyskać porady oraz indywidualną pomoc;
- skorzystają także na tym znaczne grupy osób, ponieważ co roku około 10 milionów z nich uczestniczy w działaniach realizowanych przez EFS w całej Europie;
- firmy, organizacje nienastawione na zysk oraz władze publiczne, które otrzymają wsparcie umożliwiające dostosowanie się do zmian technologicznych, przejście na gospodarkę niskoemisyjną, utrzymanie konkurencyjność w skali światowej i realizację reform.

Fundusze będą przekazywane za pośrednictwem organów krajowych lub regionalnych odpowiedzialnych za realizację EFS. Podjęcie takiej inicjatywy (poprzez fundusz EFS) ma na celu zmniejszanie dysproporcji między regionami UE w zakresie rozwoju (PKB *per capita*), produktywności, zatrudnienia, edukacji i walki z ubóstwem.

W wyniku zwiększenia efektywności EFS na lata 2014–2020 nastąpią następujące zmiany:

- położony zostanie nacisk na ograniczoną liczbę celów w ramach strategii „Europa 2020”, aby finansowanie dało jak najlepszy efekt;
- państwa członkowskie UE powinny zagwarantować, że określony procent otrzymanych przez nie unijnych funduszy na rzecz spójności będzie pochodzić z EFS. Pozwoli to skupić uwagę na wspieraniu zatrudnienia, edukacji i szkoleń oraz walce z ubóstwem;
- położony zostanie większy nacisk na zwalczanie bezrobocia wśród młodzieży oraz wsparcie grup znajdujących się w najtrudniejszym położeniu, jak migranci czy osoby żyjące na marginesie społeczeństwa (co najmniej 20% środków EFS powinno zostać przeznaczonych na działania z zakresu włączenia społecznego);
- partnerzy społeczni i organizacje pozarządowe powinny bardziej zaangażować się w realizację EFS, zwłaszcza w regionach mniej rozwiniętych;
- przewiduje się środki wspierające równość między kobietami i mężczyznami oraz zwalczanie dyskryminacji;
- Komisja Europejska powinna aktywniej wspierać współpracę międzynarodową i innowacje społeczne;
- EFS zostałby uproszczony, szczególnie z myślą o mniejszych beneficjentach.

Propozycje dotyczące Europejskiego Funduszu Dostosowania do Globalizacji

Wraz z zakończeniem perspektywy 2007–2013 Europejski Fundusz Dostosowania do Globalizacji (EFG) może zostać zlikwidowany. Unia Europejska dąży jednak do tego, aby EFG został kontynuowany w nowej perspektywie 2014–2020.

Europejski Fundusz Dostosowania do Globalizacji jest instrumentem finansowym Unii Europejskiej utworzonym w 2006 r. w celu udzielania wsparcia osobom objętym zwolnieniami wynikającymi z poważnych zmian strukturalnych w kierunkach światowego handlu spowodowanych globalizacją. Należy podkreślić, że taka formuła zwolnień ma niekorzystny i istotny wpływ na gospodarkę regionalną lub lokalną w ramach danego państwa członkowskiego UE.

Beneficjentami omawianego funduszu są pracownicy, którzy stracili pracę z powodu globalizacji, czy też w wyniku pojawienia się nagłego kryzysu. Projekt EFG poszerza za-

kres działania o aspekty związane z niesieniem pomocy dla pracowników tymczasowych oraz menedżerów małych firm sektora prywatnego czy mikroprzedsiębiorstw (MŚP, w tym także rolników). Zgodnie z ogólną zasadą EFG będzie miał na celu pokrywanie 50% kosztów działań, aby pomóc interesantom w znalezieniu innej pracy (np. pokrycie kosztów szkolenia, pomoc w poszukiwaniu pracy, biznes „start-up” – rozpoczęcie działalności biznesowej, przez 24 miesięcy). Jednakże należy podkreślić, że europejski wkład może wzrosnąć do 65% w przypadku szczególnych okoliczności. Na ten cel jest zakładana kwota w wysokości do 3 miliardów euro w latach 2014–2020.

Unia Europejska prowadzi wspólną politykę handlową w imieniu państw członkowskich. Polityka ta przynosi długoterminowe korzyści ogólne, ale czasami ma również negatywne skutki dla niektórych kategorii pracowników i sektorów gospodarczych. Poprzez kontynuowanie i zmodernizowanie EFG Unia Europejska chce zademonstrować solidarność z tymi pracownikami. Należy podkreślić, że taka społeczna działalność może zostać pozytywnie odebrana przez obywateli poszczególnych państw członkowskich. Unia musi zminimalizować wpływ masowych zwolnień spowodowanych globalizacją lub wywołanych nagłym kryzysem. EFG stanie się tym samym permanentnym, a nie jak do tej pory tymczasowym, instrumentem mającym na celu zażegnywanie i niwelowanie efektów kryzysu, który może pomóc poszczególnym pracownikom.

Propozycje dotyczące Programu Unii Europejskiej na rzecz zmian społecznych i innowacyjności

Nowy program Unii Europejskiej na rzecz zmian społecznych i innowacji (PSCI) jest instrumentem, który zarządzany będzie bezpośrednio przez Komisję Europejską. Ma on wspierać zatrudnienie i politykę społeczną na terenie całej UE. Kluczowym elementem programu jest wprowadzenie innowacyjnych rozwiązań w zakresie opracowania i wdrożenia odpowiednich i skutecznych reform systemów ochrony socjalnej na rynkach pracy rozwiązując problem demograficzny UE, niwelowania wysokiej stopy bezrobocia, ubóstwa i wykluczenia społecznego. Celem programu jest wdrażanie efektywniejszego i lepszego prawa UE aby prowadzić do poprawy warunków pracy, zmniejszenia częstości występowania wypadków przy pracy i chorób zawodowych, zagwarantowania równości płci i równouprawnienia wieku w miejscu pracy, jak również rozwiązania nowych i pojawiających się zagrożeń w zakresie bezpieczeństwa i higieny.

Beneficjentami programu mają być następujące podmioty:

- władze państw członkowskich (na poziomie krajowym, regionalnym i lokalnym) oraz inne zainteresowane strony (partnerzy społeczni i organizacje społeczeństwa obywatelskiego), które będą lepiej wspierane w ich wysiłkach zmierzających do opracowania i wdrożenia skutecznej reformy polityki w zakresie zatrudnienia i spraw społecznych. Ponadto państwa członkowskie będą lepiej wspierane w transpozycji (przeniesienia prawa Unii Europejskiej na terytorium danego kraju) i stosowaniu prawa UE skutecznie poprzez doradztwo i szkolenia;
- pracownicy i pracodawcy, jak również każdy obywatel korzystający z zasady swobodnego przepływu osób będą mogli skorzystać z większej liczby możliwości zatrudnienia za granicą. EUROpean Employment Services (określającej Europejskie Służby Zatrudnienia – EURES) zapewni pomoc poszczególnym podmiotom (np. młodym ludziom) wspierając ich finansowo w celu znalezienia ofert pracy za granicą. Komisja Europejska będzie zachęcać sektor MŚP (największą grupę pracodawców w UE), aby oferowali częściej młodym ludziom pracę;
- samozatrudnienie – osoby, które chcą rozpocząć działalność na własny rachunek (samozatrudnienie) lub założyć i rozwinąć własną działalność gospodarczą, mają często trudności z uzyskaniem zabezpieczenia finansowego w formie tradycyjnego kredytu bankowego (tj. bezrobotni, osoby zagrożone utratą pracy oraz osoby z grup defaworyzowanych, np. młodzi i starsi ludzie czy imigranci). Wspomniani beneficjenci potrzebują lepszego dostępu do tzw. mikrokredytów, tj. pożyczek poniżej 25 000 euro;
- przedsiębiorstwa społeczne, które będą mogły korzystać z łatwiejszego dostępu do finansowania rozwoju, konsolidacji i skalowania operacji.

Program Unii Europejskiej na rzecz zmian społecznych i innowacyjności przyczyni się do tego, że państwa członkowskie będą w lepszej sytuacji umożliwiającej zreformowanie swoich systemów emerytalnych, redukcji ubóstwa i nierówności zdrowotnych, podniesienia wskaźnika zatrudnienia w szczególności słabo wykwalifikowanych i starszych pracowników, migrantów i osób niepełnosprawnych. Obywatele europejscy będą korzystać z jednakowej ochrony w miejscu pracy, szczególnie w sektorach uznawanych za zagrożone i kategorii pracowników najbardziej narażonych (młodzi ludzie, pracownicy zatrudnieni na umowy na czas określony lub nisko wykwalifikowani, emigranci itp.) Dzięki nowemu programowi, państwa członkowskie UE i obywatele skorzystają z większej mobilności wewnątrz UE na rynku pracy. Dostęp do mikrokredytów będzie łatwiejszy szczególnie dla osób bezrobotnych, osób narażonych na ryzyko utraty pracy i osób z grup defaworyzowanych, np. młode, starsze osoby

czy imigranci. Samozatrudnienie i rozwoju biznesu w ten sposób będzie wzmocniony i stanie się ważnym źródłem wzrostu i tworzenia miejsc pracy.

Propozycje dotyczące europejskiej współpracy terytorialnej

Regiony przygraniczne są zazwyczaj znacznie oddalone od ośrodków decyzyjnych w poszczególnych państwach członkowskich. Z tego względu zasługują na szczególną uwagę. Nadrzędnym celem programu europejskiej współpracy terytorialnej (EWT) jest wspieranie nawiązywania kontaktów między regionami. Dzięki takiej inicjatywie łatwiejsze stanie się rozwiązywanie wspólnych zagadnień związanych m.in. z korzystaniem z opieki medycznej za granicą, zanieczyszczeniem Morza Bałtyckiego, czy wymianą doświadczeń pomiędzy regionami mającą na celu wzmocnienie potencjału innowacyjno-technicznego.

Program EWT jest częścią polityki spójności UE. Europejska współpraca terytorialna wdrażana jest za pomocą trzech rodzajów programów operacyjnych:

- programy współpracy transgranicznej – dofinansowanie projektów z udziałem regionów i władz lokalnych sąsiadujących ze sobą państw, np. francusko-niemieckie projekty na rzecz transgranicznego korzystania z infrastruktury (do tego rodzaju programów kwalifikują się w większości obszary przygraniczne w UE);
- programy współpracy międzynarodowej – finansowanie projektów realizowanych przez podmioty krajowe, regionalne i lokalne na większych obszarach geograficznych, np. w krajach i regionach Morza Bałtyckiego czy Alp;
- programy współpracy międzyregionalnej – wymiana dobrych praktyk w zakresie wspierania innowacyjności, wydajności energetycznej, rozwoju obszaru miejskich itp.

Partnerzy programu będą musieli szczegółowo określić typy projektów, które chcą finansować oraz jasno wytyczyć ich cele. Dla większego efektu projekty będą również musiały być zgodne z unijną polityką spójności i ściśle powiązane z priorytetami określonymi w strategiach realizowanych przez regiony i poszczególne państwa Unii Europejskiej.

Propozycje dotyczące Europejskiego ugrupowania współpracy terytorialnej

Wspieranie współpracy terytorialnej ma na celu wspieranie regionów różnych państw członkowskich poprzez realizowanie wspólnych projektów. Od 2006 r. part-

nerzy szczebla lokalnego i regionalnego mogą tworzyć tzw. Europejskie ugrupowania współpracy terytorialnej (EUWT). EUWT zawierają wspólne ramy prawne, które utworzono, by ułatwić im przewyżczanie rozbieżności między przepisami obowiązującymi w różnych krajach UE. Komisja Europejska opublikowała sprawozdanie na temat funkcjonowania EUWT, w którym zawarła również propozycje ewentualnych usprawnień, takich jak:

- dokonanie przeglądu zakresu ich działalności;
- uproszczenie procesu tworzenia EUWT;
- doprecyzowanie zasad funkcjonowania ugrupowań, w szczególności w kwestii zatrudniania pracowników, możliwości wydatkowania funduszy oraz ochrony wierzycieli;
- otwarcie EUWT na regiony spoza UE.

Beneficjentami funduszu mogą być mieszkańcy poszczególnych regionów. Dzięki Europejskim ugrupowaniom współpracy terytorialnej łatwiejsze staje się m.in.:

- spójne planowanie działań na rzecz większego wzrostu gospodarczego;
- dalsze integrowanie połączeń transportowych;
- wdrażanie skoordynowanych i uzupełniających się strategii na rzecz innowacji;
- prowadzenie praktycznej współpracy w dziedzinie świadczenia lokalnych usług użyteczności publicznej.

Należy podkreślić, że Europejskie ugrupowania współpracy terytorialnej już obecnie funkcjonują, a projekt wysunięty przez Komisję Europejską ma na celu dokonywanie rewitalizacji i modernizacji funduszu poprzez wprowadzanie licznych uproszczeń systemu oraz poszerzenia jego zakresu. Żadne z istniejących już ugrupowań nie będzie musiało wprowadzać zmian, chyba że mogą one przyczynić się do usprawnienia funkcjonowania podmiotu. Tworzenie nowych EUWT przebiegać będzie szybciej i będzie prostsze. Ważne jest to, że proponowane zmiany nie pociągają za sobą żadnych kosztów ani dla UE, ani dla państw członkowskich.

Podsumowanie

Artykuł miał na celu zilustrowanie europejskiej polityki spójności w perspektywie 2014–2020 oraz instrumentów finansowych, za pomocą których realizowana jest polityka spójności Unii Europejskiej. Uwzględniono w nim także dogłębne analizy poszczególnych środków finansowych pochodzących z funduszy UE w nowej perspektywie na lata 2014–2020. Informacje zawarte w artykule pozwalają na zrozumienie istoty

nowej europejskiej polityki spójności 2014–2020 (EPS) oraz funkcjonowania w ramach jej funduszy UE. Ukazano, że EPS ma za zadanie służyć rozwojowi przedsiębiorstw w tym technologii, jak i szeroko rozumianej innowacyjności. Istotą instrumentów realizujących politykę spójności 2014–2020 jest pomoc w modernizacji i restrukturyzacji gospodarek państw członkowskich Unii Europejskiej poprzez rozwój poszczególnych regionów. W konsekwencji jest realizowany cel europejskiej polityki spójności 2014–2020, który ukierunkowany jest na zniwelowanie zacofania regionów słabo rozwiniętych. W analizie ukazano również najważniejsze cechy funduszy, a zarazem elementy różniące je od innych istniejących zewnętrznych form finansowania przedsiębiorstw. Fundusze cechuje ich bezzwrotność, która gwarantuje refundację poniesionych kosztów bez konieczności zwrotu stając się przy tym cechą, która najbardziej przyciąga potencjalnych beneficjentów. W ramach funduszy 2014–2020 priorytetami do sfinansowania staną się przedsięwzięcia innowacyjne (projekty innowacyjne), które przyczyniają się w największym stopniu do rozwoju przedsiębiorstw, pracujących w nich ludzi, jak i całego regionu. W pracy przedstawiono typologię funduszy i programów UE realizujących politykę spójności po 2013 r. Wszystkie zawarte w artykule informacje na temat europejskiej polityki spójności 2014–2020 oraz funduszy UE stanowią zarys wiedzy stając się przy tym elementarną bazą do zrozumienia w nadchodzących latach funkcjonowania zarówno polityki spójności 2014–2020, jak i powiązanych z tą polityką funduszy na arenie Unii Europejskiej.

Bibliografia:

Czub Jarosław Filip (2012), *Lobbying grup biznesu w Unii Europejskiej*, Warszawa.

Decyzja Komisji z dnia 4 sierpnia 2006 r. *ustalająca wykaz regionów kwalifikujących się do finansowania z funduszy strukturalnych w ramach celu „konwergencja” w latach 2007–2013* (notyfikowana jako dokument nr C(2006) 3475) (2006/595/WE), Dz. Urz. UE L 243/44 z 6.09.2006.

Decyzja Komisji z dnia 4 sierpnia 2006 r. *ustalająca indykatywny podział środków na zobowiązania między państwa członkowskie dla celu „konwergencja” w latach 2007–2013* (notyfikowana jako dokument nr C(2006) 3474) (2006/594/WE), Dz. Urz. UE L 243/37 z 6.09.2006.

Dokument roboczy służb Komisji Europejskiej z dnia 14.03.2012 *Elementy wspólnych ram strategicznych na lata 2014–2020 dla Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Fundu-*

szu Morskiego i Rybackiego, SWD(2012) 61 final, http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docoffic/working/strategic_framework/csf_part1_pl.pdf (29.01.2014).

Filipek Agnieszka (2009), *Fundusze Unii Europejskiej*, Warszawa.

Geodecki Tomasz, Gorzelak Grzegorz, Górniak Jarosław, Hausner Jerzy, Mazur Stanisław, Szlachta Jacek, Zaleski Janusz (2012), *Kurs na Innowacje: Jak wyprowadzić Polskę z rozwojowego dryfu?*, Kraków.

<http://biznes.gazetaprawna.pl> (22.12.2012).

<http://ec.europa.eu> (22.12.2012).

http://ec.europa.eu/regional_policy/what/future/index_pl.cfm#3, (22.12.2012).

<http://ksu.parp.gov.pl> (22.12.2012).

<http://list.ovh.org> (22.12.2012).

<http://msp.money.pl> (22.12.2012).

<http://www.abc-ekonomii.net.pl> (22.12.2012).

<http://www.bierzdotacje.pl> (22.12.2012).

<http://www.europejskiefundusze-strukturalne.yoyo.pl> (22.12.2012).

<http://www.funduszeuropejskie.gov.pl> (22.12.2012).

<http://www.fundusze-strukturalne.gov.pl> (22.12.2012).

<http://www.ipo.pl> (22.12.2012).

<http://www.kwalifikowalnosc.gov.pl> (22.12.2012).

http://www.mir.gov.pl/FUNDUSZE/FUNDUSZE_EUROPEJSKIE_2014_2020/PROGRAMOWANIE_2014_2020/UMOWA_PARTNERSTWA/Strony/glowna.aspx, (29.01.2014).

<http://www.mrr.gov.pl> (22.12.2012).

<http://www.networkmagazyn.pl> (22.12.2012).

<http://www.parp.gov.pl> (22.12.2012).

http://www.rpo.podkarpackie.pl/pliki/file/aktualnosci_pliki/2013_07/UP_12_07_2013.pdf (12.07.2013).

<http://www.serwiszoz.pl> (22.12.2012).

<http://www.verum.net.pl> (22.12.2012).

Jankowska Małgorzata, Sokół Aneta, Wicher Anna (2010), *Fundusze Unii Europejskiej dla przedsiębiorców*, Warszawa.

Kancelaria Sejmu *Ustawa z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju*, Dz.U. 2007 nr 140, poz. 984.

Komunikat Komisji Europejskiej z dnia 23.11.2011 r., Roczna analiza wzrostu gospodarczego na 2012 r., KOM(2011) 815 wersja ostateczna, VOL. 1/5, http://ec.europa.eu/europe2020/pdf/annual_growth_survey_pl.pdf (17.12.2013).

Komunikat Komisji z dnia 06.10.2008 r., do Rady, Parlamentu Europejskiego, Komitetu Regionów i Komitetu Ekonomiczno-Społecznego. Zielona księga w sprawie spójności terytorialnej Przekształcenie różnorodności terytorialnej w siłę, COM(2008) 616 wersja ostateczna, http://ec.europa.eu/regional_policy/archive/consultation/terco/paper_terco_pl.pdf, (22.12.2012).

Polityka spójności UE na lata 2014–2020: propozycje legislacyjne, http://ec.europa.eu/regional_policy/what/future/proposals_2014_2020_pl.cfm, (20.12.2012).

Rozporządzenie (WE) nr 1080/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 5 lipca 2006 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i uchylające rozporządzenie (WE) nr 1783/1999, Dz. Urz. UE L 210/1 z 31.07.2006.

Rozporządzenie (WE) nr 1081/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 5 lipca 2006 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Społecznego i uchylające rozporządzenie (WE) nr 1784/1999, Dz. Urz. UE L 210/12 z 31.07.2006.

Rozporządzenie (WE) nr 1084/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 lipca 2006 r. ustanawiające Fundusz Spójności i uchylające rozporządzenie (WE) nr 1164/94, Dz. Urz. UE L 210/79 z 31.07.2006.

Rozporządzenie (WE) nr 1341/2008 z dnia 18 grudnia 2008 r. zmieniające rozporządzenie (WE) nr 1083/2006 ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności w odniesieniu do niektórych projektów generujących dochody, Dz. Urz. UE L 348/19 z 24.12.2008.

Rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006 z dnia 11 lipca 2006 r. ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności i uchylające rozporządzenie (WE) nr 1260/1999, Dz. Urz. UE L 210/25 z 31.07.2006.

Rozporządzenie Rady (WE) nr 1260/1999 z dnia 21 czerwca 1999 r. ustanawiające przepisy ogólne w sprawie funduszy strukturalnych, Dz. Urz. UE L 161/1 z 26.06.1999.

Szymańska Anna (2008) *Fundusze UE 2007-2013 dla mikro, małych i średnich firm*, Warszawa.

Umowa Partnerstwa (2013), *Programowanie perspektywy finansowej 2014–2020 – wstępny projekt*, Warszawa.

The European Union Funds under the New European Perspective of the 2014–2020 Cohesion Policy

Abstract

The article attempts to provide information about the sources of external financing from the EU funds under the European Cohesion Policy for 2014–2020. It analyses the essence of European Cohesion Policy funds and their characteristics in the 2014–2020 perspective. The paper presents a typology of 2014–2020 EU funds that will be valid for a new perspective of 2014–2020. The purpose of the article is to analytically visualise EU funds in the new perspective of 2014–2020 Cohesion Policy.

Key words: European Union funds, operational programs, European Union, 2014–2020 Financial Perspective, 2014–2020 EU Cohesion Policy

Fundusze Unii Europejskiej w ramach nowej perspektywy europejskiej polityki spójności 2014–2020

Streszczenie

Artykuł jest próbą przedstawienia zewnętrznych źródeł finansowania pochodzących z funduszy Unii Europejskiej w ramach europejskiej polityki spójności w latach 2014–2020. Analizie poddano istotę europejskiej polityki spójności, funduszy i ich specyfikę w ramach perspektywy 2014–2020. Przedstawiono typologię funduszy UE, które będą obowiązywać w nadchodzących latach nowej perspektywy 2014–2020. Cel artykułu sprowadza się do analitycznego zobrazowania funduszy unijnych w ramach nowej perspektywy polityki spójności 2014–2020.

Słowa kluczowe: Unia Europejska, fundusze Unii Europejskiej, programy operacyjne, perspektywa finansowa 2014–2020, europejska polityka spójności 2014–2020